

Biodiversiteit: risicofactor of beleggingskans?

Door Baart Koster Fotografie Cor Salverius Fotografie

Hoe kunnen beleggers bijdragen aan het tegengaan en zelfs herstellen van het dramatische verlies aan biodiversiteit? Het breed gedragen antwoord tijdens de panel-discussie ter afsluiting van het door Financial Investigator georganiseerde seminar over de energietransitie en biodiversiteit: door te investeren in positieve impact. Met minder gaat het namelijk niet lukken.

Dagvoorzitter Jacqueline Duiker wil eerst een inkijkje in het beursgenoteerde aandelenuniversum door de ogen van de gespreksdeelnemers. Hoe definieer je het beleggingsuniversum met betrekking tot biodiversiteit? 'Wij kijken daarvoor naar twee groepen bedrijven', legt Eugenie Mathieu van Aviva Investors uit. 'We identificeren transitiebedrijven en bedrijven die oplossingen bieden. Oplossingsgerichte bedrijven zijn bedrijven met meer dan 20% inkomsten uit producten en diensten die ons helpen de menselijke negatieve impact op biodiversiteit te verminderen. Dergelijke bedrijven zijn bijvoorbeeld gericht op precisielandbouw, waterzuivering en alternatieven voor vlees. Voor transitiebedrijven geldt dat wij zoeken naar die ondernemingen waarvan wij denken dat ze in hun sector vooroplopen bij het verminderen van hun negatieve impact op biodiversiteit.'

Doorslaggevende data

Mathieu werkt met veel verschillende datasets om dergelijke bedrijven te onderscheiden. In tegenstelling tot klimaatverandering, waar je duizenden bedrijven kunt vergelijken op alleen broeikasgasemissies, ligt dat bij biodiversiteit namelijk veel complexer, vertelt ze. 'We moeten daarvoor naar iedere afzonderlijke sector kijken en daarbinnen weer naar allerlei verschillende indicatoren om te kunnen bepalen hoe bedrijven biodiversiteit nu precies beïnvloeden. Om dat te beoordelen, werken we met vier mainstream datasets en 41 NGO-datasets, die ons genuanceerdere sectorale inzichten verschaffen. Zo werken we met een dataset die zich richt op chemische producenten. Veel bedrijven in die sector krijgen van ratingbureaus een hoge rating voor hun uitstekende ESG-prestaties, maar deze

dataleveranciers kijken meestal niet naar de gevaarlijke chemische stoffen die ze uiteindelijk maken en wat ze doen om te investeren in groene chemie om deze gevaarlijke chemische footprint te verkleinen. Een concreet voorbeeld van zo'n specifieke en verhelderende rating over dit thema is ontwikkeld door de Zweedse NGO ChemSec. De gegevens in de ChemScore-ranglijst helpen ons de leiders in de chemische sector te identificeren.'

Hanna Spanier van Blue Sky Groep noemt biodiversiteit een relatief nieuw onderwerp, waar nog veel analyse op losgelaten moet worden. 'Maar we zien dat vrijwel alle economische activiteiten afhankelijk zijn van, of invloed hebben op biodiversiteit. Wij hebben dan ook een zeer brede blik op het biodiversiteitsuniversum en kijken aan de ene kant naar de afhankelijkheden op het gebied van biodiversiteit en aan de andere kant naar de impact van economische activiteiten op biodiversiteit.' Karin van Dijk van ASN Impact Investors draait het om en begint bij de vraag: wat is het beleggingsdoel? 'Wij streven naar een netto positieve impact op biodiversiteit en kijken vervolgens naar elk bedrijf dat aan die ambitie bijdraagt. We kijken dus niet alleen naar het beursgenoteerde universum, maar vooral ook daarbuiten.' Die focus valt te verklaren vanuit de constatering van Van Dijk dat beursgenoteerde bedrijven die biodiversiteit niet schaden, lastig te vinden zijn. 'Sinds 2014 meten wij impact op biodiversiteit en we vonden tot nu toe slechts drie bedrijven die deze niet schaden.'

Wees transparant over impact

Wil dat zeggen dat je geen impact kunt maken in het beursgenoteerde segment? Allerm minst, antwoordt Van Dijk. Je zult alleen wel transparant moeten zijn over de impact die je realistischerwijs kunt realiseren, vindt ze. 'Engagement speelt hierin een cruciale rol, maar daarmee verminder je vooral de druk op de biodiversiteit. Dus uiteindelijk breng je daar vooral minder schade aan toe. Dát is de impact die je genereert en het is dan ook zaak om die boodschap aan je beleggers over te brengen.' Maar eigenlijk is die manier van investeren te minimaal, voegt ze toe. 'De biodiversiteitscrisis is zó enorm, dat je je eigenlijk ook bezig zou moeten houden met positieve impact en met herstel van biodiversiteit. Mijn persoonlijke conclusie is dat je, om die positieve impact te realiseren, in privates moet beleggen. >

VOORZITTER

Jacqueline Duiker

Senior Manager, VBDO,
en Oprichter,
Future Value Matters

Karin van Dijk

Fondsmanager ASN Biodiversiteitsfonds, ASN Impact Investors

Eugenie Mathieu

Senior Impact Analyst, Earth
Pillar Lead, Aviva Investors

Hanna Spanier

ESG Adviseur, Blue Sky Group

Daar zitten de bedrijven die biodiversiteit beschermen en bijdragen aan herstel daarvan, en dán praat je over positieve impact.’

Van Dijk analyseert investeringen met behulp van een traditioneel risico-rendementsraamwerk, waarbij het accent op de kwaliteit voor mens en milieu ligt. ‘We beginnen ermee iedere investering te screenen op haar bijdrage aan biodiversiteit, klimaat en mensenrechten. Dus we kijken eerst naar de duurzaamheid en daarna pas naar de financiële kant van een belegging.’ Die financiële kant blijft uiteraard belangrijk, en dus wil Duiker weten of een impactbelegging in biodiversiteit ook vanuit rendementsoptiek te verantwoorden is. Mathieu denkt dat dergelijke investeringen absoluut kansen bieden op prima rendementen. Ze ziet immers veel veranderen op het gebied van regulering en consumentengedrag. ‘Kijk alleen al naar de opkomst van vegetarische consumptie en veganisme die zich in de afgelopen drie jaar voltrok. Er is een substantiële groei te zien in plantaardige alternatieven voor vleesconsumptie.’

Regelgeving biedt belangrijke prikkel

Regelgeving leidt ook tot een sterke bewustwording bij bedrijven, constateert Mathieu. Je ziet dat dit bedrijven kritisch laat kijken naar hun toeleveringsketen. In het Verenigd Koninkrijk is er bijvoorbeeld een plasticbelasting. Als er minder dan 30% gerecycled materiaal in je plastic verpakkingen zit, betaal je als bedrijf een belasting. Langzaam maar zeker zien we dat die golf van nieuwe regelgeving en veranderd consumentengedrag gaat helpen om te verduurzamen.’ Van Dijk beaamt dat. Zij gelooft niet alleen in dat rendement, maar oogst dat ook, door in gezonde business cases te beleggen. ‘Gezond wil zeggen: investeringen die op de lange termijn natuur en biodiversiteit beschermen en die ook geld laten terugvloeiën naar lokale gemeenschappen, die dat weer kunnen inzetten voor natuurherstel.’

Als concreet voorbeeld noemt Van Dijk een fonds dat belegt in bosbouw, noten en vruchten. Het investeert vanuit de overtuiging dat je alleen een duurzaam financieel rendement kunt realiseren wanneer je het natuurlijk kapitaal vergroot. ‘Denk daarbij aan een boer die geen kunstmest of pesticiden meer gebruikt en zo zijn kosten ziet afnemen, wat een directe impuls geeft aan zijn winst.’ Het voorbeeld illustreert haar focus op projecten waarbij iedereen wint:

de belegger, de natuur en de lokale gemeenschap. Elke investering behoort eigenlijk zo’n win-win-winprofiel te hebben, vindt Van Dijk. Duiker vindt het inspirerend klinken, maar hoort regelmatig van beleggers dat ze niet voldoende investeringsprojecten met die kwaliteiten kunnen vinden. ‘Om die reden lanceerden wij een biodiversiteitsfonds’, reageert Van Dijk. ‘We kijken daarmee veel breder dan alleen beursgenoteerd, want zoals ik al eerder aangaf, is daar niet veel te vinden wat aan dergelijke beleggingscriteria voldoet. Wij helpen via ons fonds private bedrijven met een positieve impact op biodiversiteit te versnellen in hun ontwikkeling en verder op te schalen.’

Zoek het ook in mengvormen

Spanier vindt ook dat je je breed dient te oriënteren, wil je voldoende investeringskansen vinden om de biodiversiteit structureel en op de lange termijn vooruit te helpen. Ook volgens haar is daarbij het eerder gemaakte onderscheid tussen het realiseren van positieve impact en het verminderen van negatieve impact relevant. Gaat het je om dat laatste, dan is ze van mening dat je inderdaad vooral in beursgenoteerde aandelen naar kansen moet zoeken. Om je doel van vermindering van negatieve impact te bereiken, is engagement een belangrijk instrument, vervolgt ze. Maar in zijn totaliteit is het toch echt zaak om verder te kijken dan alleen beursgenoteerd en om je niet alleen op private markten, maar ook op bijvoorbeeld blended finance te richten. Zo’n integrale blik op mogelijk interessante investeringen helpt om voldoende goede projecten te vinden die het diversiteitsverlies daadwerkelijk kunnen tegengaan, aldus Spanier.

Het gaat dus om het nastreven van positieve impact, wordt vanuit het publiek opgemerkt. Het gesprek over het verminderen van negatieve impact lijkt daarmee steeds meer een gepasseerd station. Welke stappen zou een belegger moeten nemen om over de ambitie van verminderde negatieve impact heen te stappen en direct door te stoten naar het realiseren van louter positieve impact op biodiversiteit, wil een toehoorder weten. Van Dijk benadrukt dat bedrijven die in de afgelopen 10 tot 15 jaar hun businessplannen schreven, het verschil gaan maken. Zij integreerden natuur namelijk al direct in hun businessmodellen. ‘Deze bedrijven moeten we helpen opschalen, willen we die positieve impact op grote schaal kunnen maken. En natuurlijk is het essentieel om

‘Bedrijven zullen individueel geen fundamentele veranderingen tot stand brengen zolang er geen gelijk speelveld is.’

grote bedrijven aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om de druk op biodiversiteit te verminderen, maar ik denk dat het daarmee niet snel genoeg gaat.’ Van het financieel faciliteren van dergelijke pioniers gaat bovendien een inspirerende werking uit op grote bedrijven, wat tot een algehele versnelling van verduurzaming kan leiden, denkt Van Dijk.

Ook koeienkarkassen hebben waarde

Duiker wil graag boter bij de vis. Wat zijn voorbeelden van dergelijke inspiratoren? Van Dijk wijst op het Australische bedrijf Wide Open Agriculture, dat zich bezighoudt met regeneratieve landbouw. Zij ontwikkelden een platform voor agrarische bedrijven die hun duurzame producten tegen premium prijzen verkopen, terwijl ze ook zorgen voor bodemherstel en letten op efficiënt gebruik van water. Mathieu noemt het Amerikaanse Darling Ingredients als voorbeeld van een bedrijf dat op een zeer innovatieve wijze omgaat met wat in principe als afval wordt beschouwd. ‘Het bedrijf haalt karkassen van koeien op bij abattoirs om die te recyclen in biodiesel. Dat vind ik een heel inspirerend voorbeeld van circulaire economie.’

Dan is het weer de beurt aan de zaal. Een toehoorder merkt op dat er weliswaar veel waardevolle informatie is gedeeld, maar dat het er toch op lijkt dat we de grote vraag ongeadresseerd hebben gelaten. Wat gaan we nu eigenlijk verbeteren aan onze manier van consumeren en produceren zodat de natuur beter af is? Zijn we erop uit om de dingen alleen een beetje minder slecht te doen, of willen we echt een deuk in het pakje boter slaan? Zijn we eventueel bereid tot systeemveranderingen? Spanier erkent het belang van die vraag en gelooft dat het allebei moet gebeuren. Enerzijds de impact die de economie nu heeft op biodiversiteit

drastisch terugdringen en tegelijkertijd op zoek gaan naar kansen om positieve impact te stimuleren en innovatieve oplossingen van financiële ondersteuning te voorzien. ‘We moeten ons richten op de vier pijlers van de mitigatie-hiërarchie. Ten eerste is dat het vermijden van biodiversiteitsverlies, daarnaast het minimaliseren van negatieve impact, ten derde het werken aan het herstel van biodiversiteit, en tot slot het compenseren van biodiversiteitsverlies om netto positieve impact te bereiken.’

We komen niet onder systemische veranderingen uit

Mathieu vindt de vooruitgang te traag gezien de enorme omvang van de biodiversiteitscrisis. Zij noemt het zelfs beangstigend om te zien hoe snel het aantal dier- en plantensoorten afneemt, zeker in het licht van het isolement waarin mensen als individuen nu neigen te leven ten opzichte van de natuur. Voor vermogensbeheerders is zeker een rol weggelegd om deze betreurenswaardige situatie te keren, meent Mathieu. ‘Maar uiteindelijk moeten overheden met goede regelgeving komen om deze verandering te ondersteunen. Want de omvang van de vereiste overgang vergt coördinatie. Bedrijven zullen individueel geen fundamentele veranderingen tot stand brengen zolang er geen gelijk speelveld is. Wij hebben een Market Reform Team van zes mensen dat er elke dag aan werkt om regeringen over de hele wereld ervan te overtuigen de wijze waarop het economische systeem werkt te veranderen. De VN, de EU en het VK kunnen beleid gebruiken om gedragingen te corrigeren die de grootschalige tekortkomingen van de markt hebben veroorzaakt. Tekortkomingen die in de eerste plaats tot deze crisis hebben geleid. Dus ik herhaal: ik geloof sterk in regulering.’

Van Dijk beaamt dat we een paar tandjes sneller moeten. ‘Ook ik denk dan op het niveau van systemische verandering. Maar willen we die ook werkelijk tot stand brengen, dan zullen we bedrijven moeten helpen die daaraan kunnen bijdragen. Over biodiversiteit praten we veel te vaak als een risicofactor, terwijl ik denk dat het tevens een geweldige investeringskans is. Het mooie is dat je prima rendementen kunt maken door bedrijven te steunen die laten zien dat het echt anders kan. Zij kunnen de winnaars van morgen worden en de economie vormgeven waar we nu naartoe groeien. Dus ik ben ook een big believer, maar dan in het beleggen in deze bedrijven.’ ■

IN HET KORT

Vooral in private markten vind je bedrijven die doelgericht werken aan het tegengaan van biodiversiteitsverlies of zelfs het herstellen van biodiversiteit.

Door te beleggen in beursgenoteerde bedrijven kun je impact realiseren, maar dat is vooral minder negatieve impact en zelden positieve impact. Hierover moet je transparant zijn naar je beleggers.

Over biodiversiteit wordt te vaak gepraat als een risicofactor, maar het kan tevens geweldige beleggingskansen bieden.

Goede regelgeving is hoognodig om de biodiversiteitscrisis te keren.